

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania H. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

o prawo do emerytury,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 5 września 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 29 maja 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującego się kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 maja 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 29 września 2017 r., którym zmieniono decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z 19 maja 2016 r. i przyznano H. W. prawo do emerytury od 1 kwietnia 2016 r.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy, zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 184 ust. 1 i 2 w związku z art. 32 ust. 1, 1a, 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2, 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w

szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez ich błędną wykładnię i zaliczenie do okresu pracy w szczególnych warunkach okresów, w których praca nie była faktycznie wykonywana z powodu przebywania na zwolnieniu chorobowym, następnie zasiłku chorobowym i tym samym przyjęcie, że ubezpieczony w okresie od 12 marca 1992 r. do 31 marca 1995 r. wykonywał stale, w sposób ciągły i nieprzerwany prace w warunkach szczególnych.

W skardze kasacyjnej znajduje się wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości interpretacyjne, tj. art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r., dotyczących prawidłowego ustalenia okresu i wymiaru pracy w warunkach szczególnych jako wykonywanej stale bez przerwy pod kątem prawidłowości zaliczenia do wymaganego stażu w warunkach szczególnych okresów przebywania na zasiłkach chorobowych po dniu 14 listopada 1991 r., a także w związku z tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Ubezpieczony w odpowiedzi na skargę wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie, a także o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie i zawierać argumenty na poparcie tego twierdzenia.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawa. Zgodnie z

dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na przesłankę wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Nie istnieje przy tym możliwość stwierdzenia, że w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a skarżący nie wykazuje rozbieżności w orzecznictwie w tym zakresie. Tego rodzaju sytuacja występuje zaś w sprawie niniejszej.

Problem przedstawiony przez skarżącego był szczegółowo analizowany w orzeczeniach Sądu Najwyższego, w czego wyniku wypracowano jednolite i spójne poglądy w przedmiocie wykładni art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej w relacji z art. 184 ust. 1 tej ustawy. Wskazywano, że przyjęte w art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej różnicowanie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach nawiązuje do daty wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 107, poz. 450 ze zm.), w której poprzednia definicja okresu pracy w szczególnych warunkach pozostała niezmieniona. Okres tej pracy obejmował zarówno okresy składowe, jak i okresy nieskładowe, jeżeli mieściły się one w okresie wykonywania pracy zgodnie z umową o pracę. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03 (OSNP 2004 nr 5, poz. 87), stwierdzając że do okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania stosunku pracy przypadające po dniu wejścia w życie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent.

Podobnie w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2005 r., II UK 219/04 (OSNP 2005 nr 22, poz. 361) stwierdzono, że przepis § 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaga, aby praca w tym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie chodzi tu o stałe i nieprzerwane wykonywanie określonych w umowie o

pracę czynności, gdyż jest to niesprawdzalne. Dla spełnienia wymaganego warunku wystarczające jest powierzenie pracownikowi w umowie o pracę obowiązków wykonywania stałej pracy uznawanej za pracę w szczególnych warunkach i wykonywanie tej pracy przez pracownika. Wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach są również przerwy w pracy spowodowane różnymi przyczynami, czy to leżącymi po stronie pracodawcy, czy wynikającymi z przepisów (urlop wypoczynkowy, niezdolność do pracy z powodu choroby), za które pracownikowi wypłacono wynagrodzenie. Wykonywanie pracy w rozumieniu omawianego przepisu należy rozumieć jako wykonywanie umowy o pracę, a w treści tego pojęcia mieszczą się także usprawiedliwione nieobecności w pracy. Ustawa o rewaloryzacji emerytur i rent wprowadziła jedynie zmiany w definicji pojęcia okresu zatrudnienia, natomiast definicja pojęcia okresu pracy w szczególnych warunkach obowiązywała nadal po wejściu w życie tej ustawy. Okres pracy w rozumieniu tej definicji obejmował zarówno okresy składkowe, jak i okresy nieskładkowe, jeżeli te ostatnie mieściły się w okresie wykonywania pracy zgodnie z umową o pracę.

Stan ten nie uległ zmianie od 1 stycznia 1999 r., w którym to dniu weszła w życie ustawa emerytalna. Zgodnie z jej art. 32 ust. 4, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się bowiem na podstawie przepisów dotychczasowych. Dopiero ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 121, poz. 1264), która weszła w życie w dniu 1 lipca 2004 r., został dodany do ustawy emerytalnej przepis art. 32 ust. 1a w brzmieniu: „przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się 1) okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, 2) okresów, w których na mocy szczególnych przepisów pracownik został zwolniony ze świadczenia pracy, z wyjątkiem okresu urlopu wypoczynkowego” (wyłączenie z pkt 2 zostało wykreślone z dniem 1 listopada 2005 r. ustawą z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Dz.U z 2005 r., Nr 169, poz. 1412). W judykaturze utrwalił się pogląd, że w art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej ustawodawca wprowadził istotną zmianę w stanie prawnym, w którym niemożliwe było w drodze wykładni ustalenie zasady pomijania w okresie ubezpieczenia okresów niezdolności do pracy z powodu choroby, oraz że art. 32 ust. 1a ustawy nie ma zastosowania do oceny nabycia prawa do emerytury przed dniem 1 lipca 2004 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2005 r., II UK 219/04, OSNP 2005 nr 22, poz. 361 i II UK 215/04, OSNP 2005 nr 22, poz. 360 oraz z dnia 7 lutego 2006 r., I UK 154/05, niepublikowany, z dnia 14 maja 2019 r., III UK 122/18, niepublikowany i z dnia 14 maja 2019 r., III UK 123/18, niepublikowany).

Stwierdzić zatem należy, iż Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w przedmiocie problemu prawnego sygnalizowanego przez skarżącego, wobec czego nie ma podstaw do stwierdzenia, że nadal istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa w tym zakresie, która miałaby uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Jak już powiedziano, rozpoznanie skargi następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Za prawidłową motywację wniosku nie można zatem uznać powtórzenia ogólnych sformułowań ustawy przewidujących okoliczności uzasadniające przyjęcie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie uzasadnia zatem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołanie się przez skarżącego na oczywistą zasadność skargi bez jakiegokolwiek uzasadnienia takiego poglądu.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c. postanowił jak w sentencji.